

Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 28 hallituksen esityksestä eräiden opetustoimen viran- ja toimenhaltijoiden oikeusasemaa koskevien säännösten muuttamiseksi

Eduskunta on 9 päivänä tammikuuta 1995 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 338.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Matti Lahtinen ja ylitar kastaja Riitta Kaivosoja opetusministeriöstä sekä lakimies Jukka Kauppala Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:stä.

Hallituksen esitys. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi peruskoululakia, lukiolakia, aikuislukiolakia, Steiner-koulusta annettua lakia, steinerpedagogisista erityiskouluista annettua lakia sekä ammatillisista oppilaitoksista annettua lakia. Lait on tarkoitus muuttaa vastaamaan joulukuun alussa 1994 voimaan tulleen uuden valtion virkamieslain säännöksiä niiden säännösten osalta, joissa aiemmin on seurattu valtion virkamieslakia. Samassa yhteydessä ehdotetaan kumottaviksi säännökset, jotka koskevat opetushallituksen nimittämistoimivaltaa alaisensa oppilaitoksen virkaan ja opetushallituksen toimivaltaa määrätä täyttökielto sen alaisen oppilaitoksen viralle. Lisäksi muutettaisiin peruskoulun ja lukion viranhaltijoiden yleistä eroamisikää koskevia säännöksiä sekä tehtäisiin eräitä muita pientehköjä korjauksia lainsäädäntöön.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

1. ja 2. lakiehdotuksen voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännösten mukaan kumottavien peruskoululain 62 g §:n ja lukiolain 36 g §:n säännöksiä sovelletaan vielä tietyissä tapauksissa siirtymävaiheessa. Käsite ”vakainainen viran haltija” peruskoululain ja lukiolain voimaantulosäännösten 3 ja 4 momentissa tulee korvata käsitteellä ”viran vakainainen haltija”, koska tämä käsite sisältyy edellä mainittuihin pykäliin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa muutosta siirtymäsäännösten asianomaisiin momentteihin. Säännökset koskevat myös peruskoulua korvaavia kouluja ja yksityisiä lukioita peruskoululain 78 a §:ssä ja lukiolain 53 §:ssä olevien viittaus-säännösten perusteella.

Uuden valtion virkamieslain voimaansaattamiseen liittyy toistuvaa korvausta koskeva viiden vuoden mittainen siirtymäaika, jona aikana niihin henkilöihin, joiden palvelussuhde päättyy siirtymäsäännöksen tarkoittamana aikana, sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Myös opettajia varten ehdotetaan lainsäädäntöön otettavaksi vastaava säännös. Se koskisi toistuvan korvauksen lisäksi opetushallituksen toimivaltaa nimittämisen, täyttökielto- ja koulutusasioissa. Hallituksen esityksen perustelujen selvennykseksi valiokunta toteaa saamansa selvityksen perusteella, että 1. lakiehdotuksen siirtymäsäännöksen 5 momentissa ja 2. lakiehdotuksen siirtymäsäännöksen 5 momentissa määritellään ne virat ja se henkilökunta, joihin em. säännöksiä sovellettaisiin niin kauan kuin nämä ovat opetushallituksen tätä varten pitämässä luettelossa.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 3.—6. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin muuttamattomina paitsi voimaantulo- ja siirtymäsäännökset näin kuuluvina:

1. lakiehdotus

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tällä lailla kumottuja peruskoululain toistuvaa korvausta koskevia säännöksiä sovelletaan edelleen viiden vuoden määräajan lain voimaantulosta niihin *viran vakinaisiin* haltijoihin, jotka irtisanotaan viran lakkauttamisen vuoksi ennen sanotun viiden vuoden määräajan päättymistä. Toistuvaa korvausta on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sanotun viiden vuoden määräajan päättymisestä.

Jos *viran vakinaiselle* haltijalle myönnetään toistuvaa korvausta 3 momentin nojalla tai jos hänelle tämän lain tullessa voimaan maksetaan toistuvaa korvausta taikka jos hänellä kumottujen säännösten nojalla on tämän lain tullessa voimaan oikeus toistuvaan korvaukseen, hänen oikeuteensa saada toistuvaa korvausta sovelletaan edelleen peruskoululain tällä lailla kumottujen ja muutettujen säännösten ja peruskoululain

nojalla annetun asetuksen toistuvaa korvausta koskevia säännöksiä.

(5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

2. lakiehdotus

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tällä lailla kumottuja lukiolain toistuvaa korvausta koskevia säännöksiä sovelletaan edelleen viiden vuoden määräajan lain voimaantulosta niihin *viran vakinaisiin* haltijoihin, jotka irtisanotaan viran lakkauttamisen vuoksi ennen sanotun viiden vuoden määräajan päättymistä. Toistuvaa korvausta on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sanotun viiden vuoden määräajan päättymisestä.

Jos *viran vakinaiselle* haltijalle myönnetään toistuvaa korvausta 3 momentin nojalla tai jos hänelle tämän lain tullessa voimaan maksetaan toistuvaa korvausta taikka jos hänellä kumottujen säännösten nojalla on tämän lain tullessa voimaan oikeus toistuvaan korvaukseen, hänen oikeuteensa saada toistuvaa korvausta sovelletaan edelleen lukiolain tällä lailla kumottujen ja muutettujen säännösten ja lukiolain nojalla annetun asetuksen toistuvaa korvausta koskevia säännöksiä.

(5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 27 päivänä tammikuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Ala-Harja, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Aula, von Bell,

Gustafsson, Laakso, Lehtinen, Lindqvist, M. Pietikäinen, Pykäläinen, Saastamoinen, Tykkyläinen ja Virrankoski sekä varajäsen Piha.